

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ เกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ

เขตการศึกษา 10

นายวิรัตน์ ภาจันทรธู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974 - 576 - 157 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15648

117462046

OPINIONS OF DISTRICT EDUCATION OFFICERS CONCERNING
LEADERSHIP STYLES OF DISTRICT EDUCATION OFFICER,
EDUCATIONAL REGION TEN

Mr. Wirat Pajankoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
1989
ISBN 974 - 576 - 157 - 5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำ
ของศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 10

โดย

นายวิรัตน์ ภาจันทรคู

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์

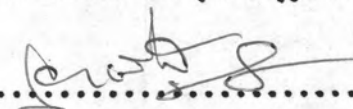

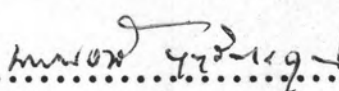
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิรัตน์ ภาจันทร์กู : ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 10 (OPINIONS OF DISTRICT EDUCATION
OFFICERS CONCERNING LEADERSHIP STYLES OF DISTRICT EDUCATION
OFFICER, EDUCATIONAL REGION TEN) อ.ที่ปรึกษา : ศศ.นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์,
100 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำ
ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งแบ่งเป็น 3 แบบ คือ แบบยึดสถาบันเป็นหลัก แบบยึด
บุคคลเป็นหลัก และแบบยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก

ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอเห็นว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติ
หรือแสดงออกมาปรากฏให้เห็นตามแบบภาวะผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์ และแบบภาวะผู้นำที่ยึดบุคคล เป็น
หลัก อยู่ในระดับมาก และแบบภาวะผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลักอยู่ในระดับน้อย โดยมีรายละเอียดแต่ละแบบ
ภาวะผู้นำดังนี้

1. แบบภาวะผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก โดยส่วนรวมศึกษานิเทศก์อำเภอได้ปฏิบัติหรือแสดงออกมา
ปรากฏให้เห็นอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาพฤติกรรมภาวะผู้นำเป็นรายข้อ จะเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติ
หรือแสดงออกมาปรากฏให้เห็นในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ และระดับน้อยจำนวน 9 ข้อ จากจำนวนทั้งหมด
15 ข้อ

2. แบบภาวะผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลัก โดยส่วนรวมศึกษานิเทศก์อำเภอได้ปฏิบัติหรือแสดงออกมา
ปรากฏให้เห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมภาวะผู้นำเป็นรายข้อ ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติหรือแสดง
ออกมาปรากฏให้เห็นในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมากจำนวน 9 ข้อ ระดับน้อยจำนวน 4 ข้อ และในระดับ
น้อยที่สุด 1 ข้อ จากจำนวนทั้งหมด 15 ข้อ

3. แบบภาวะผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก โดยส่วนรวมศึกษานิเทศก์อำเภอได้ปฏิบัติ
หรือแสดงออกมาปรากฏให้เห็นอยู่ในระดับมากและมีพฤติกรรมภาวะผู้นำเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ จาก
จำนวนทั้งหมด 15 ข้อ

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต ..... Sr..

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

WIRAT PAJANKOO : OPINIONS OF DISTRICT EDUCATION OFFICERS CONCERNING LEADERSHIP STYLES OF DISTRICT EDUCATION OFFICERS, EDUCATIONAL REGION TEN. THESIS ADVISOR : ASSI. PROF. NOPPONGS BONYAJITRADULYA, 100 PP.

This thesis studies the opinions of district education officers concerning leadership styles of district education officers in Educational Region Ten.

The purpose of this research is to study the opinions of district education officers concerning leadership styles of district education officers in Educational Region 10. These styles include the nomothetic leadership style, the idiographic leadership style, and the transactional leadership style.

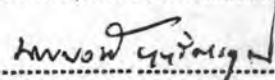
The results of the study show that the district education officers tended to use the transactional leadership style and the idiographic style at the high level but the nomothetic style at the low level. The details of the finding are as follows :

1. Concerning the nomothetic leadership style, the district education officers generally use this style of leadership at the low level. When their leadership performance is considered by item, it is found that six items out of 15 were performed at the high level, and the rest at the low level.

2. Concerning the idiographic leadership style, the district education officers generally use this leadership style at the high level. When their leadership performance is considered by item, it is found that the only one item out of 15 rated at the highest level, nine items are rated at the high level, four items are rated at the low level, and only one item rated at the lowest level.

3. Concerning the transactional leadership style, the performance of the district education officers is rated at the high level for every item.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์
นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยที่ให้อำนาจใจ ใ้คำปรึกษา แนะนำ ดูแล
ช่วยเหลือ ตรวจสอบ แก้ไข และเพิ่มเติม ตั้งแต่เริ่มต้นทำการศึกษา ทำความเข้าใจจนเสร็จ
สมบูรณ์ ด้วยความเอาใจใส่และห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณท่านศึกษาธิการจังหวัด
ในเขตการศึกษา 10 ทุกจังหวัดและท่านผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา
(นายอรรถ ปานะเจริญ) ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและมอบหมายเจ้าหน้าที่
ให้จัดส่งและรวบรวมแบบสอบถาม ขอขอบคุณนักวิชาการ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปและ
เจ้าหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 10 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ
ในการจัดส่ง รวบรวมแบบสอบถามแต่ละจังหวัด และส่งคืนผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ
อาจารย์วิภา ภักธมัยและคณะเจ้าหน้าที่กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา เจ้าหน้าที่กองพัฒนา
การศึกษานอกโรงเรียน กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ช่วยพิมพ์ ประมวลผล
ข้อมูล รวบรวมเรียบเรียงเอกสารและจัดรูปเล่ม ขอขอบพระคุณท่านศึกษาธิการ
อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ที่ให้อำนาจใจและตรวจแก้ไขแบบสอบถาม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอในเขตการศึกษา 10
และจังหวัดนครราชสีมาทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชา
บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อน ๆ นิสิตทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและ
ขอขอบพระคุณคุณพ่อ พี่ น้องและครอบครัวที่เป็นแรงคลใจให้ศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ
สมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้อีกครั้งหนึ่ง

วิรัตน์ ภาจันทรู

เมษายน 2532

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย .....
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....
กิตติกรรมประกาศ.....
สารบัญตาราง .....

บทที่

1. บทนำ 1

    ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

    วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4

    ขอบเขตของการวิจัย 4

    ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย 5

    คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย 6

    วิธีดำเนินการวิจัย 6

    เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 6

    การเก็บรวบรวมข้อมูล 6

    การวิเคราะห์ข้อมูล 7

    ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิจัย 7

บทที่

2. เอกสารวรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ	9
ความหมายของภาวะผู้นำและผู้นำ	19
ภาวะผู้นำ	19
ผู้นำ	20
ทฤษฎีผู้นำ	23
ทฤษฎีลักษณะผู้นำ	25
ทฤษฎีสถานการณ์	30
ทฤษฎีพฤติกรรม	32
สรุปทฤษฎีผู้นำ	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร	37
งานวิจัยต่างประเทศ	37
งานวิจัยภายในประเทศ	39
3. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	43
กลุ่มตัวอย่างประชากร	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การปรับปรุงแบบสอบถาม	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

บทที่

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม	48
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ เกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ	51
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	64
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	64
วิธีดำเนินการวิจัย	64
สรุปผลการวิจัย	65
การอภิปรายและข้อเสนอแนะ	66
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลงานวิจัยไปใช้	71
ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต	73
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	81
ประวัติผู้เขียน	100

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่		
1	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาที่ ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอและวุฒิการศึกษา	44
2	แบบภาวะผู้นำที่ยึดสถาบัน เป็นหลักตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับพฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของศึกษาธิการอำเภอ	51
3	แบบภาวะผู้นำที่ยึดบุคคล เป็นหลักตามความคิดเห็นของ ศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับพฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของ ศึกษาธิการอำเภอ	55
4	แบบภาวะผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์ เป็นหลักตามความ คิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับพฤติกรรมหรือแบบภาวะ ผู้นำของศึกษาธิการอำเภอ	59
5	แบบภาวะผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก ยึดบุคคลเป็นหลักและยึด การประสานประโยชน์เป็นหลักตามความคิดเห็นของศึกษาธิการ อำเภอเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของศึกษาธิการ อำเภอ	63